

Tartalomjegyzék

I. Alapvetés, helyzetfelmérés	2
1. Az EKF célja, küldetése, eredményessége	2
2. Felvezető évek és 2010: a folyamat	4
II. 2010, mint az Európa Kulturális Fővárosa programév programkonceptiója	5
1. Pécs 2010 szellemisége a pályázatnak megfelelően	6
2. 2010 szimbolikája a 2010-es év szellemiségének megfelelően	6
<i>2. 1. Az alapkoncepció: a RÍTUS</i>	7
<i>2. 2. A 2010-es év fő felosztása a koncepciónak megfelelően</i>	8
<i>2. 2. 1. Elvászto rítusok (2010. január - május)</i>	8
<i>2. 2. 2. Határhelyzeti rítusok (2010. június - augusztus)</i>	9
<i>2. 2. 3. Befogadó rítusok (2010. szeptember - december)</i>	9
3. A programok lebontása	10
4. Az év pillér programjai	11
<i>4. 1. Nyitánysorozat</i>	11
<i>4. 2. „Számvetés”: 2010. január – május</i>	11
<i>4. 3. „Kavalkád”: 2010. június – augusztus</i>	14
<i>4. 4. „Ritmusváltás”: 2010. szeptember – december</i>	16
<i>4. 5. Zárás</i>	19
<i>4. 6. MEGA rendezvények</i>	20

5. Kiírandó pályázatok	20
<i>5. 1. Meghívásos pályázatok</i>	20
<i>5. 2. Nyílt, tematikus pályázatok</i>	21
<i>5. 3. Egyéb kötelezettségek</i>	21
III. A 2009-es felvezető év, a Vallás éve	22
1. A programfelépítés koncepciója	22
2. Programcsoportok	22
<i>2. 1. Történelmi egyházak programcsomagja</i>	22
<i>2. 2. Az EKF korábbi felvezető években indított, az EKF2010 program pillér programjait alkotó projektek</i>	22
<i>2. 3. Meghívásos pályázatok</i>	23
<i>2. 4. Nyílt pályázatok</i>	23
IV. Összegzés	27
1. Alapvetés, helyzetfelmérés	27
2. Az EKF Pécs2010 programév szimbolikája	27
3. 2010 programszerkezete	28
4. A megvalósítás feltételrendszere	28

I. Alapvetés, helyzetfelmérés

Dr. Hiller István Oktatási és Kulturális Miniszter, valamint Tasnádi Péter, Pécs Megyei Jogú Város Polgármestere 2008. március 1-vel felkérte a Pécs2010 – Európa Kulturális Fővárosa Program – Művészeti Tanácsának tagjait. A Művészeti Tanács feladata a Pécs2010 kulturális program koncepciójának és a 2009-2010-es évek programtervének elkészítése, a Pécs városa által készített győztes pályázat megfelelő elemeinek, valamint az eddigi javaslatoknak a figyelembe vételével. A feladat elvégzésének határidejeként a felkérők 2008. április 30-át határozták meg.

A Művészeti Tanács tevékenységét független, önálló testületként értelmezte. Döntéseit konszenzussal hozta, munkáját a maga által kialakított ügyrend alapján végezte.

A Művészeti Tanács munkáját a Pécs 2010 Menedzsment Központ Kht. által a kulturális projektekről, a pénzügyi lehetőségekről és a kulturális fejlesztési, beruházási tervekről adott részletes tájékoztatást követően kezdte meg. Munkamódszerül a városban élő és dolgozó művésztszadalmat és meghatározó értelmiségi kör, valamint a kulturális intézmények vezetőivel folytatott általános konzultációt választotta. Hat héten keresztül művészeti áganként vagy intézményi csoportosításban találkozott és konzultációt folytatott a Pécs2010 Kulturális évadban szerepet játszó és meghatározó, véleményformáló szakemberekkel, s az ott elhangzott javaslatok, tervek, elképzelések alapján, valamint a már korábban a Pécs2010 Menedzsment Központ Kht.-hoz beérkezett anyagok figyelembevételével alakította ki koncepcióját. A Művészeti Tanács tagjai a munkavégzés során önálló konzultációkat is folytattak saját szakterületükön annak érdekében, hogy a programkialakítás során minél reálisabb és megvalósíthatóbb terv szülessen. A konzultációs csoportokkal (színház és táncművészet, képzőművészet, múzeumi, kulturális intézményvezetők, egyházak vezetői, zenei szakértők és intézményvezetők, egyetem vezetői) történt találkozások alkalmával a Művészeti Tanács a programok belső tartalmának megismerésén túl a szervezési és pénzügyi megvalósítás feltételeiről, valamint a program lehetséges lebonyolítására alkalmas szervezetek szakmai referenciáiról is tájékozódott. Problémát jelentett a munkavégzés során az időtényező, mely jelentősen korlátozta a teljes mélységben való tájékozódást. Két hónap alatt szinte lehetetlen feldolgozni mind azt az

információ mennyiséget, amelyet a Művészeti Tanács megismert. Nehezítette a tervezés folyamatát a kulturális beruházások átadásának, és a meglévő kulturális infrastruktúra felújításának bizonytalansága.

1. Az EKF célja, küldetése, eredményessége

Az EKF az **Európai Unió programja**, melynek alapvető célja a globalizáció melletti lokalizáció elvének felismerése, és az uniós egységben meglévő kulturális sokszínűség megtartása mellett a multikulturalizmus, a sokszínűség elfogadásának és az esélyegyenlőségnek a megteremtése. A civil kezdeményezéssel, városi összefogással és országos támogatással sikeres pályázat eredményeképpen 2010-ben a kultúra középpontba állításával Pécs képviseli Magyarországot Európában.

A program lényege, hogy szimbolikusan egyrészt „befogadják” és elismerjék az adott ország kulturális különbségét és **nemzeti értékeit**, másrészt a pályázat szellemisége elvárja az országot képviselő várostól és az év kulturális felépítésétől, hogy az **uniós egység szellemiségét tükrözze**.

Pécs EKF pályázatának lényege, és ezzel pályázati kötöttsége is, hogy regionális szintű **kulturális alapú városfejlesztést és léptékváltást** ígér, a **Déli Kulturális Övezet** meghatározó városává emelve Pécsset. A 2010-es év programkínálatának ennek megfelelően magában kell hordoznia a **léptékváltás** lehetőségét, és tükröznie kell annak hatókörét. Az EKF szellemisége a város életében meghatározza az emberek azonosságtudatát, fontos tényezője a városi imázs alakításának, és kitörési pontja a gazdasági innovációs fejlődésnek, ezzel együtt az életminőség javulásának.

A program az uniós elvárásoknak megfelelően a város és régiójának hosszú távú kulturális fejlesztése érdekében figyelembe veszi az együttműködésben megtestesülő „európai dimenziót” és „európai hozzáadott értéket”, a programalkotás során mindenkor hangsúlyozza a magyar kultúrát reprezentáló szerepét ebben a meghatározó évben.

A fentieknek megfelelően a programokban összegződő szintek:

1. nemzetközi - uniós programok, 25 éves az EKF program
2. nemzeti – országos, az egységes magyar kultúrát reprezentáló programok
3. régiós – Pécs a Déli Kulturális Övezet meghatározó színtere
4. helyi - Pécs megmutatkozási lehetősége, a helyi kulturális léptékváltás megalapozása (országos és nemzetközi szinten)

Az EKF eredményessége:

Az EKF Program, mint történelmi léptékkal mérve is jelentős értékteremtő, kultúraformáló és hosszú távon irányadó közösségi élményt nyújtó eseménysorozat eredményessége – mint a kultúra eredményessége általában – egzakt eszközökkel nehezen

mérhető. A Művészeti Tanács a program eredményességét a kulturális közéletre, a közösségekre, a civil társadalomra és az egyénekre gyakorolt hatásként, e hatás erejének nagyságaként értelmezi. Ennek főbb terei és szempontjai a következők:

- A városban élők és a városba látogatók elégedettsége, az élmény öröme, az együttélés ereje, a kultúra segítségével a megfelelő életminőség pozicionálása, mellyel lakói azonosulhatnak.
- A város Európa-szerte észlelhetővé, láthatóvá, hallhatóvá, hírértékűvé válása 2010 folyamán.
- A kulturális turizmus mértékének jelentős növekedése, a kulturális kínálaton alapuló városi bevételek növekvő trendjének megalapozása, hiszen a kulturális sikerek, a pozitív hírek és hírvivők Pécs város kulturális alapokon nyugvó jövőjét alapozzák meg.
- Kiinduló alapot nyújt a város hosszú távon kulturális prioritásokon nyugvó stratégiájához. 2010-es programév egy olyan struktúra, amely alapja és generátora a város kulturális és művészeti léptékváltásának.
- A kulturális kínálat és gyakorlat a város megújuló tereiben új kapcsolatokra tegyen szert és új minőségi elemekkel bővítse a város kulturális kínálatát.
- Hosszú távon a kulturálisan újra pozicionált város megteremtése, amelyet 2010 átalakított és új pályára állított, és amely kulturális közösséggé formálja a pécsieket.
- Pécs és a régió erőteljes kulturális újrapozicionálása a terület kultúra-gazdasági fenntarthatóságát erősíti, amely a települési, társadalmi környezettel harmóniában fejlődik.
- A lokális kultúra nemzetközi kontextusba kerülésének ösztönzése, és az európai szellemiség bensővé tételének elősegítése.

2. Felvezető évek és 2010: a folyamat

A pécsi EKF pályázat felvezető éveket tartalmazott, mely évek tematikája egyrészt a Pécsen és régiójában meglévő kulturális örökségekre (épített örökség, vallás, tudomány), másrészt a kultúra széles értelmezésére, a kultúra mindennapi jelenlétére, és napjaink életében meghatározó problémákra (élethosszig tartó tanulás, egészség, környezetvédelem) kívánta felhívni a figyelmet.

A felkészülés éveit felölelő időszak célja a leltárkészítés, a meglévő örökségek felismerése és a megújulás útjainak megtalálása. A programfolyamat egyrészt nyomot hagy a város szellemi és mindennapi életén, másrészt áttöréseket jelent, áttöréseit azoknak a határoknak, melyekkel a város a kulturális fővárosi év projektjei során szembenéz, hogy valóban „határtalanná” váljon.

- **Nyomot hagyni:** a városban, az épületekben az új kulturális centrumok, mint új közösségi színterek megteremtésével.
- **Nyomot hagyni** az intézményi struktúra rendszerben, a kulturális élet szervezeteinek és szervező erőinek megteremtésével, az eddigi struktúrák újragondolásával és hatékony átszervezésével.

- **Nyomot hagyni:** általában a pécsiekben, főleg a gyerekekben és fiatalokban. Bevonni a város és az egyetemi város fiatal tömegeit a kulturális élet alakításába, illetve jelentősen növelni a kultúra iránti igényüket oly módon, hogy 2010 után is a kultúrafogyasztók meghatározó táborát alkossák.
- **Áttörés Pécs rejtőzködő értékeinek feltárásában, bemutatásában.** Pécsnek „rejtőzködő értékei” vannak, amelyek sokszor helyben sem ismertek - pl. gazdag történelmi emlékek: ókeresztény és török emlékek, Evlia Cselebi és más mítoszok, Bauhaus pécsi elindítói, Zsolnay, kortárs képzőművészek: Pincehelyi, Keserü stb...- amelyeknek az EKF helyi, országos és nemzetközi megmutatkozási lehetőséget teremt. Ugyanakkor éppen az EKF teremt esélyt a kulturális hagyományok újraértelmezésére, a harmadik évezred színvonalának megfelelő interpretációjára, az új nemzedékek kultúrafogyasztási szokásaihoz igazodó – azokat alakító – modern megfogalmazására.
- **Áttörés a kultúra szereplőinek körében:** újításokra, új műfajokra, új struktúrák és új alkotók bemutatására és bemutatkozására van szükség.
- **Áttörés Pécs kulturális stratégiájában:** A program, illetve az EKF keretében megvalósuló nagymértékű kulturális beruházás és fejlesztés hosszú távú folyamatok generátora, egy **tartósan kulturális alapú városi stratégia** bázisa. A közösen – vagyis helyi, kormányzati és uniós forrásokból – megvalósított beruházások alapot teremtenek a „régiók Európája” összeurópai koncepcióhoz, ösztönzői, organizátorai és szervezői lesznek a Déli Kulturális Övezet, úgyis, mint kulturális értékteremtő közösség szerves kiépülésének. Ebben az értelemben a fővároson kívül megvalósuló kulturális beruházásokra fordított - minden korábbinál nagyságrendileg nagyobb összegű – források hosszú távon szolgálják a **kulturális esélyegyenlőség, az értékteremtés és az életminőség javulását.**
- **Áttörés a kulturális pozícióban:** Pécs 2010-ben Magyarországnak is kulturális fővárosa lesz. Pécs átpozicionálja magát 2010-től Magyarország és Európa térképén, a kulturális decentralizáció eredményeképpen itt kezdődnek, innen indulnak meghatározó programok, megerősíti kulturális értékteremtő szerepét.
- **Áttörés a lokálpatriotizmus és regionalitás gondolatvilágában:** a város földrajzi határainak átlépése, kilépés a régióba és Európába.
- **Áttörés a kulturális területek között:** programok szintjén a történelmi korszakok, a vallások, a kultúrák, a nemzetiségek közötti határ átlépése, a művészeti műfajok közötti határok átlépése, hivatásos és amatőr szervezetek, a civil társadalom együttműködése.
- **Áttörés a beidegződések, sztereotípiák és kultúrafogyasztási szokások terén:** Az új kulturális intézmények, valamint a soha nem látott mértékű és minőségű programkínálat meghaladja az elitista elvű kultúrafogyasztási szokásokat, bekapcsolja a kulturális vérkeringésbe a több tízezres egyetemi ifjúságot, valamint a „régit” Pécs munkás lakosságát. Minden pécsi ember lépje át ízlése és érdeklődése eddigi határait, nyitott az általa addig nem ismerte, részese minél több programnak.
- **Áttörés a passzív fogyasztói státuszról a közösségteremtő aktivitás irányába:** minden lakos cselekvő részese legyen az eseményeknek, legyen nyitott és befogadó a saját közössége, a „műhely”, a háza, a családjá.

II. 2010, mint az Európa Kulturális Fővárosa programév programkonceptiója

A koncepció kialakítása során a Művészeti Tanács mindvégig hű maradt a pályázat eredeti szellemiségéhez és céljaihoz, ennek megfelelően a programok felépítése során a pécsi kulturális értékek nemzeti szintű bemutatása, és nemzetközi kontextusba helyezése is cél volt: Pécs, Magyarország, vagyis a magyar nemzeti kultúra és a Magyarországon élő nemzetiségek kultúrájának tükrö a külföld számára. Pécs ebből a szempontból is kiemelkedő adottságú kulturális főváros, hiszen a történelmi hagyományokkal rendelkező régió tizenegy nemzetiség kultúráját ápolja sajátjaként. E vonatkozásban – egyedülálló módon – szinte a teljes magyar nemzetiségi kultúrát reprezentálja.

A programév másik alapfeladata, hogy a 2010 Projekt keretében megvalósuló beruházásokat bevezesse a kulturális életbe. A bevezetések látványos megnyitóján és nemzetközi érdeklődésre számot tartó produktumain túlmenően a koncepció fontos szempontja volt, hogy az új létesítmények számára hosszú távú - és fenntartható fejlődést magában hordozó működési modellt alapozzon meg.

Az EKF projekt motorja a pécsi lakosság, a város kulturális életét alakító szervezetek, intézmények, a civil szerveződések eltökéltsége, elkötelezettsége és tenni akarása. Ennek megfelelően a programalkotás során olyan keretprogramok fogalmazódtak meg, amelyek lehetőséget teremtenek a lakosság bevonásával megvalósuló, az alkotó kreativitásra építő alprogramok befogadására és megszervezésére.

1. Pécs 2010 szellemisége a pályázatnak megfelelően

Az Európa Kulturális Fővárosa projekt Pécs város számára a kulturális alapú városfejlesztési stratégia egy lehetőségeként merült fel 2003-ban. Az EKF pályázata e városfejlesztési elképzelést a város kulturális örökségét - mely egyrészt épített világörökség, másrészt gazdag szellemi örökség – a maga teljességében megmutató, a turisztikai potenciálját kihasználó, illetve a XXI. századi kulturális kihívásokra reflektáló, azokat befolyásoló művészeti és kulturális városi működésben látta. A városfejlesztés szűkebb értelemben regionálisan, a Déli Kulturális Övezetben, illetve tágabb kontextusban a nemzetközi életben kívánta Pécs városát felhelyezni Európa Kulturális térképére.

A fentiek megvalósításának érdekében, a később elkészült Pécs Megyei Jogú Város kulturális stratégiájával összhangban a világörökség, a képzőművészet és a zene jelent meg fő prioritásként, melyet a projekt keretében megvalósuló infrastrukturális beruházások is támogatnak (Konferencia és Koncertközpont, Zsolnay Kulturális Negyed), illetve módosított formában (kiállítóterek) Baranya megyei megvalósításban segítik azokat.

Jelen koncepció célja a 2010-es projekt év programjainak generálása, egyes fő programelemek, valamint a később kiválasztásra kerülő programok kiválasztási elveinek meghatározása annak érdekében, hogy az EKF pályázat szellemisége, céljai és fő alapvetései megvalósuljanak a meglévő és tervezett infrastrukturális és intézményi keretek között.

2. 2010 szimbolikája a 2010-es év szellemiségének megfelelően

A EKF2010-es projekt a város átalakulásának, átváltozásának szimbóluma is egyben, hiszen az átalakulás folyamata általánosságban és kulturális léptékben is évtizedekben, korszakokban mérhető. 2010 ugyanakkor az a kivételes és történelmi lehetőség, amikor ez a léptékváltás radikálisan lerövidíthető és a széles nyilvánosság számára élményszerűen megélhető. A kulturális léptékváltás a benne szereplők számára belülről fakadó igény esetén lesz sikeres, míg a város lakói számára akkor, ha mindezt a felismerés szintjéig sikerül megjeleníteni, „társadalmásítani”. Az EKF projektnek végeredményben egy „új városiasság tudathoz” kell elvezetnie, vagyis egy hosszú, általában nem is tudatos folyamat nagyon is tudatos fókuszpontjaként kell azt értelmeznünk. A folyamat tehát egy esszenciális sűrűségű átmenetnek tekinthető Pécs város 2010 előtti és 2010 utáni életében. Az év koncepciója e folyamat szimbolikus megjelenítését helyezi előtérbe, figyelembe véve a társadalomtudományok ezirányú kutatásait és tapasztalatait.

2.1. Az alapkoncepció: a RÍTUS

A Művészeti Tanács a 2010-es programévnek a „**RÍTUS**” címet adta, mely cím egyszerre **hordozza magában az év és a pályázat „rituális”, sorsdöntő szerepét, jeleníti meg az év szimbolikus erejét, és közösségi cselekvő jellegét.** A Pécs2010 projekt egy folyamat betetőzése, átkristályosodási pontja Pécs város 2010 előtti és 2010 utáni életének. Olyan, mint a felnőtté válás egy ember életében, vagy mint az évszakováltás az esztendőben. Olyan átváltozás, amelynek rítusa van. A rítus elmélyülést, odafigyelést, emelkedettséget, feltétlen odaadást jelent, valamitől való elköszönést, várakozást, keresést, nyugtalanságot és izgalmat, elválást és rátalálást, és a folyamat végén megnyugvást és ünneplést. A RÍTUS az átváltozás fázisait követi, ezt tükrözi az év három részre tagolt programja is.

A programfolyam koncepciója és az év címe a következő alapgondolaton nyugszik:

„Az "átmeneti rítusok" olyan csoportot képeznek, amelyek az emberélet fázisaihoz és fordulóihoz (születés, serdülés, ifjúavatás, házasság, halál stb.), avval összefüggésben pedig az egyén egyik társadalmi státusból és szerepből a másikba való kerüléséhez kapcsolódnak - az ember biológiai és kulturális létét ily módon egységbe foglalva. A közös funkció, a biológiai és szociológiai átmenet megvalósítása és megünneplése szolgál magyarázattal e látszólag heterogén rítusok összetartozására, illetve egységes sémájára: arra, hogy mindegyikük hármassémán alapul (elválasztó, határhelyzeti és befogadó rítusok), s hogy az átmenetet gyakran materiális szimbólumok formájában (pl. küszöb, kapu) is megjelenítik.” (Magyar Néprajzi Lexikon Arnold van Gennep: Les rites de passage című műve alapján)

Pécs város átmeneti rítusa az örökségeken – balkáni, világörökségen, szellemi örökségen - nyugszik, a városi kultúra átértelmezésével a jövőbe mutat, a határhelyzetéből adódóan a perifériáról a centrum, az európai trendek, a kreatív kulturális kifejezésformák, metódusok felé mozdul el. Mind a város lakói, mind gazdasági, politikai szereplői, és nem utolsósorban a városba látogató turisták számára ezen átalakulási folyamatot egy rituális év szemlélteti, melynek lezárásával Pécs város egy új dimenziót nyit az életében.

A város léptékváltása tehát egy újradefiniálási folyamat a városlakók és a külvilág felé. A rituális évben e folyamatot a programok szimbolikusan megjelenítik, a programok felépítése és résztvevői, a programtematikák mind az átalakulási folyamat átértékelését, inkorporációját segítik, illetve irányt mutatnak a város elképzelt jövőjébe. **Pécs városa saját átmeneti rítusát végigélve nem egy külső viszonyítási ponthoz, hanem önmagához képest definiálja újra önmagát, a város alkotóközösségi célját és feladatait, a városlakók viszonyát a városhoz, mint fizikai és kulturális térhez, napjaink kinyíló és befogadó városainak mintájához.**

E rituális folyamat fő lépései a múlt örökségének újbóli számbavételével és felmutatásával indulnak, és a közösségi érzés élményszerű megerősítésén keresztül a befogadó, újra nyitott, élettel teli város megteremtéséig vezetnek el.

A koncepció elfogadása és befogadása javasolt minden kulturális szereplő (egyéni művész, művészeti ágat képviselő csoport, szolgáltató, közvetett szolgáltató) számára függetlenül attól, hogy adott programja az EKF által támogatott esemény-e vagy sem. Az EKF 2010-es programjának nem célja az intézményi alapfeladatok ellátásának finanszírozása, azonban célja azok koncepcionális segítése. A rituális év az egész közösség sajátjává válhat, hiszen a város célja az örökségen nyugvó megújulás, mely sem a kulturális élet szereplői, sem a városi közösség számára nem idegen, hiszen a XXI. század mindennapi kihívásáról van szó.

A koncepció külön hangsúlyt fektet a gyerekek és fiatalok bevonására a programok folyamatába és az egész programév társrendezvényeibe. A gyerekek és fiatalok különösen fogékonyak a megtapasztalás alapján történő befogadásra. A koncepció magában rejtje az „idegenség”, a „kivülállóság” érzésének feloldását, mely a kulturális befogadás legnagyobb gátja. A RÍTUS számukra a közösségbe tartozás és alkotás élményét, a kulturális életben és a városi közösségben való aktivitás örömét jelenti, amelyet figyelembe véve kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a programok a gyermekek és fiatalok számára is kiterjeszthetők, befogadhatóak legyenek.

A koncepció lehetőséget teremt arra, hogy a belső tartalom kapjon formát, és mintegy érzékelhetővé tegye a külvilág számára azt az európai életérzést, mely Pécs városát áthatja. A pécsi kultúrafogyasztó lakosság – és a városba látogató turisták - érdeklődésüknek megfelelően részt vesznek a RÍTUS különböző fázisaiban, maguk is alakíthatják a „rituálét”, részesei lehetnek az örömeink, a közösségi és a kulturális alkotó élményeknek.

Az átmeneti rítusok jól elhatárolhatóan három fő fázisra bonthatók, mely időbeli fázisokban megvalósuló programok típusai a rítus e fázisainak jellegzetességeit fejezik ki, mind a cselekvők, mind a szemlélők számára. A három fázis egymásra épül, a kulturális tartalom és forma más-más lehetőségét mutatja meg, miközben magában hordoz olyan fő tartalmakat, amelyek a 2010-es évet követően a megváltozott kulturális térben is fenntarthatóak.

2. 2. A 2010-es év fő felosztása a koncepciónak megfelelően: a RÍTUS három fő szakasza, a 2010-es év fő fázisai

2. 2. 1. Elválasztó rítusok (2010. január - május)

„Számvetés”

„Az elválasztás első fázisa az a szimbolikus jelentőségű viselkedés, mely vagy azt fejezi ki, hogy az egyén vagy csoport elmozdult a társadalmi szerkezetben korábban elfoglalt állandó helyéről, vagy azt, hogy elvesztett bizonyos kulturális jellemzőket (egy korábbi 'állapotot'), vagy mindkettőt.” (Victor Turner)

Pécs városa el kíván mozdulni a regnáló, leszakadt, periférikus helyzetéből, ki akar szakadni a múltból. A „kiszakadás” feltétele a szembenézés, számvetés azzal, ami a múltból a városra hagyományozódott. Megtalálni és felmutatni saját értékeit, szimbolikusán feldolgozni a múlt azon fázisait, melyektől a közösség eltávolodni szándékozik, és megőrizni a jövőnek mindazokat, melyeket kordokumentumként változatlanul eltenni, vagy megújítva folytatni kíván. Ebben az időszakban a régi, megszokott helyszíneken valósulnak meg a programok. E fázis programjainak a város kulturális örökségére, a műfajok „klasszikus” formáinak bemutatására, a nemzetiségek örökség jellegű hagyományainak bemutatására, azokra a „rejtőzködő értékekre” kell fókuszálni, melyek a város épített és szellemi örökségei. A programokban a történelmi gyökerektől indulva a közelmúlt lezárt korszaka, a szocialista Pécs: a bányászváros is megjelenik, hiszen ez a város élő öröksége, sok esetben a kulturális léptékváltás legfőbb gátja, míg az ebből való kitörés a változás egyik fokmérője.

2. 2. 2. Határhelyzeti rítusok (2010. június - augusztus)

„Kavalkád”

„A közbülső 'liminális' periódusban a rítus alanyának (az 'utazónak') nincsenek egyértelmű tulajdonságai; egy olyan kulturális térben mozog, melyre nem jellemzőek korábbi és jövőendőbeli állapotának attribútumai.” „a liminális fázisban a történések és a szerepek elűtnek a hétköznapokban megszokott, átlagos rendtől: a világ a feje tetejére áll, a szerepek kicserélődnek” „e fázisban a társadalom egyének strukturálatlan vagy csak kezdetlegesen strukturált és viszonylag homogén comunitas-a, közössége vagy szövetsége, melynek tagjai elfogadják a rituális értelemben előttük járó generáció vezető szerepét.” (Victor Turner)

A liminalitás fázisában a városi létben meglévő ellentétek, szerepek megfordítását kifejező programok kerülnek előtérbe. A nyár nem a város hétköznapja, hanem a szabadság ideje, ezért önmagában egy határhelyzet. E fázisban a városlakó válik művésszé, a hagyományosan nem kulturális terek alakulnak térré, a nem kanonizált műfajok előadhatóvá. Megszűnik a rend, hogy aztán egy új rend alakuljon. A nyár lehetőséget teremt olyan fesztiválok, események és performancek létrehozására, mely a kisebbséget teszi többséggé, a láthatatlant láthatóvá, a periférián élőket a centrumba. E liminalitás fázisa teszi lehetővé a város lakói számára, hogy az EKF szellemiségét, a változást megjelenítsék mindenki számára: a város lakói akkor is részesei a város megváltozásának, ha hagyományos értelemben nem tekinthetők „kultúrafogyasztónak”. Ebben a fázisban a Pécsre látogató turisták nem pusztán szemlélői, hanem résztvevői lehetnek a programoknak.

2. 2. 3. Befogadó rítusok (2010. szeptember - december)

„Ritmusváltás”

„A rítus alanya, az egyén vagy csoport, újra egy viszonylag stabil állapotba kerül, és ezáltal a többiekkel szemben világosan meghatározott, 'strukturális' jellegű jogokkal és kötelességekkel rendelkezik; és azoknak a viselkedési és etikai normáknak megfelelően kell cselekednie, melyek egy társadalmi pozíciókat tartalmazó rendszerben az adott pozíciót betöltő egyénekre vonatkoznak.” (Victor Turner)

Az új épületek, kulturális és szimbolikus terek „belakása” nem más, mint a teljesen újszerű programok, a liminális fázist követően olyan alkotások, akciók megvalósítása, melyek az európai kulturális mintákat is közvetítik, illetve bemutatják azok egyedi közép-európai megvalósulási formáit. E fázisban a rendezvényeknek elsősorban olyan programoknak kell lenniük, melyek pécsi kulturális szereplőkkel együttműködésben jönnek létre, mivel 2011-ben e fázis - köznapi és kulturális értelemben vett - folytatása, és nem egy újabb átváltozási időszak kezdődik. Elsősorban azok az új utak, amelyek a megőrizni kívánt örökségen alapulnak, és azok, melyeket a város alkotóközössége folytatni kíván. Az időszak a hagyományos kulturális évad megkezdésével esik egybe, amely az „új rend” felállítását is lehetővé teszi: letisztulnak az új beruházások működési feltételei, átalakulnak, új jelentéssel ruházódnak fel a városi terek.

3. A programok lebontása

A koncepció mentén az év három harmadra tagolódik.

2010. január – május: „**Számvetés**”

2010. június – augusztus: „**Kavalkád**”

2010. szeptember – december: „**Ritmusváltás**”

Az egyes rítusszakaszokon belül megvalósulnak

1. kiemelt, pillérszerű programok, melyek fő csomópontokat határoznak meg. E csomópontokat egészítik ki a
2. meghívásos és nyílt tematikus pályázatok által generált és támogatott események, illetve
3. az EKF koncepciójához társuló kezdeményezések.

A fenti koncepció elfogadása esetén a Művészeti Tanács saját szerepét a piramis-elvnek megfelelően definiálja. Eszerint a kiemelt, pillér programok tekintetében a Művészeti Tanács konkrét ajánlásokat fogalmaz meg, hiszen ezen programok jelentik a 2010-es programév vázát, a művészeti koncepció érvényesülésének garanciáját. A Művészeti Tanács – bár felkérése tisztán kulturális/szakmai alapon definiálódott – a koncepcióalkotás során kiemelt figyelmet fordított arra, hogy az általa javasolt koncepció a projekt gazdasági-pénzügyi realitásaihoz igazodjon. Ennek megfelelően, az egyes programok előzetesen becsült költségeit is figyelembe véve kívánta biztosítani az egyes művészeti ágak és kulturális területek reprezentativitását, sokszínű és a pályázat szellemiségének megfelelő megjelenését.

Az egyes programok – még a pillérprogramok vonatkozásában is - természetesen konkrét szakmai és költségoldali kidolgozást igényelnek, amelyben a Művészeti Tanácsnak, vagy valamely, hasonló feladatokkal megbízott független szakmai testületnek meghatározó szerep jut.

A piramis-elv következő szintjén a meghívásos és nyílt tematikus pályázatok keretében, vagy pályázaton elnyerhető támogatással megvalósuló programok szerepelnek. A Művészeti Tanács feladata e körben a pályázati elvek és a legfontosabb minőségbiztosítási paraméterek meghatározása, vagyis annak nyilvánvalóvá tétele, hogy milyen jellegű, szellemiségű programokat tekint az EKF céljához társíthatónak. A Művészeti Tanács fontosnak tartja leszögezni, hogy az EKF Projekt megvalósítása során – éppen az esélyegyenlőség és a minőségbiztosítás szempontjait garantálандó – szükségesnek látja egy folyamatosan működő, a jelen koncepció elveit és értékeit magáénak valló művészeti grémium működését, amely meghatározó szereppel bír a művészeti koncepció érvényesülését érintő konkrét döntésekben.

A harmadik programtípusba azok a társprogramok tartoznak, amelyek az EKF projekttől nagyrészt, vagy teljesen függetlenül, de ahhoz mint ernyőprogramhoz kívánnak csatlakozni. Ezen programok egy része anyagilag is motivált – megvalósításának költségeit részben EKF-forrásokból kívánja fedezni -, másik része erkölcsi, szimbolikus értelemben kíván részesévé válni 2010 programsorozatának. A Művészeti Tanács szerepe e körben és jelen tanulmányban pusztán e programtípus leírásáig terjedhet, konkrét programok megnevezése nélkül, azzal együtt is, hogy a Művészeti Tanács munkája során számos előzetesen jelzett – vélhetően e csoportba tartozó – programmal, tervvel, ötlettel találkozott. Ezen programok csak későbbi fázisban, a

lebonyolító rendszer működési rendjének kimunkálása, valamint a pályázati, minőségbiztosítási rendszer részletes megalkotása és elfogadása után, a befogadó programok ismeretében választhatók ki. Ugyanakkor a Művészeti Tanács felhívja a figyelmet a minőségbiztosítás fontosságára; a céllal, miszerint az EKF társadalmasítása kiemelt prioritás, együtt jár a felelősségvállalás is: csak olyan program viselheti az EKF logot – mint a projekt hivatalos védjegyét -, amely elfogadja annak szellemiségét és megfelel a jelen Konceptióban rögzített értékrendnek.

4. Az év pillér programjai

A Projektév programjainak rendszerezéséhez a Művészeti Tanács a programok egymásra épülésének elvét követte, mintegy keretként felfogva 2010-et. Ennek megfelelően az év pillér programok, pályázati programok és társprogramok szerves rendszerére épül, amelyet nyitányprogramok és záróprogramok fognak össze.

Ezzel a rendszerezéssel a Művészeti Tanács tudatosan elkerülte az egyes művészeti ágak és kulturális ágazatok szerinti csoportosítást, kiemelve ezzel 2010 összművészeti jellegét.

4. 1. Nyitánysorozat

Az EKF program szintjeinek (helyi-regionális, nemzeti, nemzetközi), megfelelően zajlik, mintegy tükrözve azt, az év megnyitása három jól elkülöníthető, szerkezetében és jelentésében eltérő szinten történik. Mindhárom nyitány emblematikus, mely megszólítja a helyi lakosságot, az országot és Európát.

2010. január első hete: Pécs városában megrendezett nagyszabású, a civil lakosságot érintő örömnappal a felújított Széchenyi tér átadási ünnepségén. A Széchenyi tér Pécs identitásformáló tere, központja, melyen megnyílik az év a város közössége számára.

2010. január 22.: A Magyar Kultúra Napja: Pécs kulturális fővárosi létének reprezentálása nemzeti szinten.

2010. február 14-15-én: Az EKF – az európai kulturális gondolat - 25 éves jubileumi programsorozatának párhuzamosan három helyen - Budapesten, Pécsen és Mohácson (Busójárás) zajló nagyszabású diplomáciai és kulturális eseményeivel Európa számára is megnyitja kapuit Pécs2010 Európa Kulturális Fővárosa.

4. 2. „Számvetés”: 2010. január – május

Január 3.: Széchenyi tér átadása – városi megnyitó

Január 22.: Magyar Kultúra Napja – országos megnyitó

Nemzetközi fotókiállítás a Nagy Kiállítóterben és a Pannon Filharmonikusok - Pécs díszhangversenye, melyen versenyműként Beethoven hármasszerzeményét a pécsi származású Kossuth-díjas zongoraművész Jandó Jenő, a Magyar Kultúra Követe, Liszt-díjas és a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjével kitüntetett Kelemen Barnabás hegedűművész, és a pécsi születésű fiatal ifjú tehetség Várdai István, Márciusi Ifjak kitüntetéssel díjazott csellóművész adnak elő. Az est karmestere Hamar Zsolt, a Pannon Filharmonikusok nemzetközileg elismert, Liszt-díjas és a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjével kitüntetett zeneigazgatója.

Január 22.: KultMegálló I. regionálisan a Számvetés jegyében

A KultMegálló kiállítás formai prioritása, hogy az új típusú kulturális igényekhez való reflexív alkalmazkodás mentén biztosítson teret a művészet számára, a művészeti alkotásokhoz és tartalmakhoz a társadalom legszélesebb rétegei nyílt közösségi tereken is hozzájuthassanak, ahol szélesebb dialógus alakul ki a legkülönbözőbb kultúrafogyasztó csoportok és az egyes alkotások között. A kultúraterjesztés- és népszerűsítés mellett a kiállítás hozzájárul a városi élet tereinek gazdagításához, a városkép arculati és rendeltetési megújításához. A buszmegállók ezáltal – a „public art” koncepciójának megfelelően – új típusú közösségi térré transzformálódnak, addigi marginális helyzetükből bekapcsolódnak a város kulturális vérkeringésébe. Így ez a fajta új, mediális művészeti forma nem csupán új típusú viszonyt tesz lehetővé, kezdeményez a művészet és a társadalom tagjai között, hanem multikulturális jellegéből adódóan – mely a nyilvános tér mindenkor sajátossága – a művészet elitista felfogásával szemben a kultúra befogadói körét a helyi társadalom legszélesebb köreire kitérít.

2010-ben a kortárs európai irodalom szemelvényei jelennek meg három fázisban. Az év elején a már elismert írók gondolatai és irodalmi alkotások illusztrátorai töltik meg a hagyományosan reklám célra használt citylight és outdoor felületeket; a nyári időszak irodalmi karneválként, az addigra már három éve folyó „Writer in Recidens” programban résztvevő ösztöndíjasok antológiájából válogat; majd a harmadik fázisban egy újszerű forma, a comicsokba öntött versek bemutatásával hozza közelebb a kortárs művészetet mindenkinek.

Február 14. - 28: Vendégünk Európa – ECC25 – 25 éves az Európai Kulturális Főváros sorozat a mohácsi Busójárás bevonásával

Az Európai Unió Tanácsa 1985. június 13-án fogadta el az akkori görög kulturális miniszter, Melina Mercouri asszony javaslatát az Európa Kulturális Városa címről, amelyet 2004-ben fővárosi címre változtattak. A program célja kezdettől fogva az európai integráció kultúrán keresztüli erősítése volt. 2010-ben a program 25. évfordulóját ünnepli, amelynek keretében Pécs vendégül látja a 25 év kulturális fővárosainak képviselőit. „Vendégünk Európa” program sorozatot egy Európai konferencia nyitja meg az EU vezetésének (pl. Juan Manuel Barroso, Ján Figel), az eddigi résztvevő országok (összesen 23) kulturális minisztereinek és a résztvevő városok polgármestereinek meghívásával, ahol egy nagyszabású, Magyarországon eddig még alig látott-hallott konferencia a kulturális fővárosi cím jelentőségéről, a cím eddigi tapasztalatairól és a program jövőjéről szól. A kétnapos konferenciát nemzetközi kulturális

akcióorozat kíséri (Mohács- Busójárás megtekintése, ECC 25 tárlat, 23 ház – 23 ország Pécset). Az évforduló apropója, ill. a korábbi fővárosok bevonása mint rendező elv az egész 2010-es évad kulturális programjain végigvonul.

Március 15.: Pécsi Konferencia és Koncertközpont megnyitó ünnepe

A Pannon Filharmonikusok díszhangversenye, melyet a kiírt zeneszerzői pályázat nyertesének Házavatási nyitánya nyit meg. A díszelőadás zenei szerkesztése az új hangversenyterem akusztikai lehetőségeinek bemutatását helyezi előtérbe.

Március 15-től: Világstárok Pécsen sorozat I. a Számvetés jegyében

Magyar, a hazai zenei életben aktív szerepet vállaló vagy külföldön élő világhírű magyar muzsikuskok (klasszikus, jazz, világzene) meghívása a hangversenyterembe. A nemzetközi érdeklődésre számot tartó sorozat a színvonalas előadásokon túlmenően a 2010-ben megépülő hangversenyterem regionális bevezetését, és a Pannon Filharmonikusok szakmai továbbfejlődését is szolgálja.

Március 15 – április 9. Tavaszi Fesztivál

2010-ben a Tavaszi Fesztivál vendégei európai szintű művészek lesznek, együttműködésben a Budapesti Tavaszi Fesztivál szervezőivel. A fesztivál részeként előadásra kerül **Dragoj Jancar: Északi fény** című regényének színházi változata szlovén rendező rendezésében, kapcsolódva a 2012-es EKF Maribor kulturális életéhez.

Március 16.: Martyn Ferenc életmű kiállítás (helyszín: Városi Képtár)

Az európai szintű képzőművészeti életművek feldolgozása és értelmezése a város hazai és nemzetközi pozicionálása szempontjából fontos. Az életművek feldolgozása hazai és európai kontextusban mutatja be a városban élő művészek munkáit. Az év folyamán bemutatásra kerülő további életmű kiállítások: Keserü Ilona, Lantos Ferenc, Pinczehelyi Sándor, Geller B. István, Bencsik István.

Március 20.: Lickl opera bemutatása - a Pannon Filharmonikusok és a Pécsi Nemzeti Színház közös produkciója

A Pannon Filharmonikusok elődjét 1811-ben megalapító Lickl György a XIX. század elején Pécsen és Bécsben élt szerző. Művei jelenleg még összerendezésre és kiadásra várnak. A Pannon Filharmonikusok, létrehozva ezt a projektet, összegyűjti, rendezi, kiadja Lickl György munkáit, illetve előadja műveit. Célja, a méltatlanul elfeledett zeneszerző életművének minél szélesebb körben történő megismertetése, Pécs város zenei egyediségének erősítése.

Április 7.: Keserü Ilona életmű kiállítás (helyszín: Zsolnay Nagy Kiállító Tér)

Április – május: hagyományőrző rendezvények a nemzeti kisebbségek részvételével

Május 26. - 30.: Európai Bányász-Kohász Találkozó Pécsen és Komlón

Május 23. – 29: Német nyelven játszó kisebbségi színházak találkozója, Szekszárd

A Magyarországi német színház infrastruktúrájára építve nemzetközi színházi találkozó létrehozása német nyelven játszó kisebbségi színházak számára. Meghívottak: Temesvári Német Színház, Nagyszebeni Radu Stanca Színház német tagozata, Bautzeni Német-Szorb Népszínház, Bozeni (Dél-Tirol) Német Színház, Agora Színház (St. Vitz/Belgium), valamint az Esseni Színház, mint tiszteletbeli meghívott. A találkozó célja a német nyelvű kisebbségi színjátszás európai hálózatának megteremtése, közös projektek ösztönzése. A találkozó témája: magyar szerzők német nyelven. A résztvevőknek, tehát műsorukra kell tűzniük egy magyar szerző művét, ami jelentékenyen előmozdítja hazánk kultúrájának külföldön való megismertetését.

Május 30. – 31: A máriagyúdi roma zarándoklat

Meghívásos és nyílt tematikus pályázattal kapcsolódik az EKF a dél-magyarországi jelentős zarándoklathoz, melynek középpontjában a roma kisebbségi kultúra áll.

4. 3. „Kavalkád”: 2010. június – augusztus

Június 1 – augusztus 31.:

- **KultMegálló II. regionálisan a Kavalkád jegyében**
- **Világstárok Pécselt sorozat II. a Kavalkád jegyében**

Június 1 – augusztus 31.: Európa hangjai

Zenélő padok a város több pontján

Június 1-7.: Nemzetközi Felnőtt Bábfesztivál

A bábművészetet komplexitása, mobilitása alkalmassá teszi arra, hogy kísérletező rétegszínházként és populáris látványosságként színházteremben és szabadtéren is megjelenjen: egyszerre szóljon a szakmához, a felnőttekhez és a gyerekekhez, pécsiekhez és külföldi turistákhoz. A bábművészet a Bóbita Bábszínház révén Pécselt honos, nemzetközi színvonalon művelt kulturterület, amelynek most soha nem látott seregszemléjét láthatja az hazai és vendégközönség. A résztvevők száma mintegy 400 fő, színházak, társulatok száma: 26-28 (ebből 15-18 külföldi), előadások száma: 28-32 előadás. A fesztiválnak nemzetközi zsűrije lesz.. Pécs város idegenforgalmi - „színházi-fesztiválvárosi” - koncepciójához remekül illeszthető e nagy múltú fesztivál.

Június 5 -13.: X. POSZT

A Pécsi Országos Színházi Találkozó hagyományai, rendező elvei a régióban zajló off programok szervezésével bővülnek. 2010-ben, a 10. jubileum évében a versenyprogramok a Déli Kulturális Övezet színházainak bevonásával kerülnek kiválasztásra.

Június 5 -10.: DIALÓGUS

A Könyvhét ideje alatt rendezett irodalmi rendezvénysorozat, mely magába foglalja a három EKF város irodalmi Nobel-díjával kitüntetett alkotóinak, Kertész Imrének, Günter Grassnak és Orhan Pamuknak egyedülálló találkozóját.

Június 16.: BAUHAUS kiállítás

Az EKF egyik fő célkitűzése az együttműködésben megvalósuló nagyszabású projektek létrehozása. A pécsi Bauhaus jelen (nem) léte olyan rejtett érték, mely nem csupán Európa, de a városban élők számára sem köztudott. A Pécshez kötődő Bauhauson keresztül, a világ művészetének élvonalába tarozó, a maga korában Európa számára is meghatározó és a mai napig erősen ható stíluson keresztül egész Magyarország kap bemutatkozási lehetőséget,.

Június 21 – 24.: Zene Ünnepe programsorozat

„A **Zene Ünnepe**” először 1982-ben Franciaországban rendezték meg. Maurice Fleuret francia zenetudós javasolta, hogy a nyár első napját a világon mindenütt zenével köszöntsék. Ma már a Zene Ünnepe európai, sőt világméretűvé vált : több mint 100 országban rendezik meg ugyanazon a napon, június 21-én. A Zene Európai Ünnepeinek chartáját 1997-ben Budapesten 16 város írta alá, 12 országot képviselve Európából. A **Zene Ünnepe** nem egy Fesztivál; egy monumentális megmozdulást jelent , amely ingyen kínál koncerteket professzionális és amatőr zenekaroktól a zenei stílusok legszélesebb skáláját felölelve.

2010-ben ennek az elvnek megfelelően egy 4 napos zenei rendezvényre kerül sor. Ez egyrészt a hangversenyterem szabadtéri helyszínein történik a Pannon Filharmonikusok egyedi nagyzenekari projektjével, amely bevonja a város lakóit a produkcióba (A 2010-es Erkel év kapcsán Erkel legnagyobb operájának, a Hunyadi László operának bemutatójára kerül sor a régió civil lakóinak bevonásával), másrészt a „nyitott ház” elve alapján bárki „bejelentkezhet” e napokon a hangversenyterembe játszani: kórusok, könnyű műfajban játszó zenészek, amatőrök, civilek. A színpadra állhat bárki, aki általában a közönség soraiban ül, olyan műfajok jelenhetnek meg a hangversenyteremben, amelyek nem ebben a térben megszokottak.

Június 26.: Múzeumok éjszakája

A felújításra kerülő Múzeum utca az országos kezdeményezéshez kapcsolódva gazdag programmal várja a látogatókat.

Július 1 – 14.: Nemzetközi Fúvós Fesztivál és Nagydíj

Fúvós szerenádok a városban és a régióban. A koncertfúvós-zene műfajában évenként megrendezésre kerülő, alkalmanként 2 hetes nemzetközi zenei verseny és fesztivál, szervesen illeszkedik az EKF pályázat szellemiségéhez, célkitűzéseikhez, amely egyúttal egy lehetséges, új kitörési pontot vázol fel Pécs számára a kultúra területén. A projekt kiemelt hangsúlyt fektet a szakmai kompetenciákra és pénzügyi stabilitáson nyugvó működőképességre, a művészet és turizmus összefüggéseire, valamint a világviszonylatban is nagy popularitással rendelkező műfaj és a köréje épült a kulturális ipar, régióinkban jelentkező hatásmechanizmusára. A művészeti esemény, elsődlegesen a magas kultúra értékeit preferálja, de igényes kísérő rendezvényeivel aktívan megszólítja a szélesebb közönségréteget is. A nemzetközi viszonylatban is új elemeket tartalmazó koncepció miatt várható fokozott külföldi érdeklődésből adódóan, jelentős bevételeket generálhat a kulturális turizmusban érintett szolgáltatók teljes vertikuma. A projekt kontinuitása révén alkalmas arra, hogy Pécs Városát a koncertfúvós-zene területén

Közép-Kelet-Európa egyik meghatározó fellegrárává fejlessze már középtávon és kellő módon reprezentálja a város kulturális potenciálját nemzetközi kontextusban. Ebből következően érdemes arra, hogy az EKF 2010-es év zeneművészeti programjainak egyik meghatározó elemévé váljon.

Július 2 – 3.: Folk&Roll Fesztivál

Autentikus népzenei alapokon nyugvó, különböző zenei műfajokat magába ötvöző (pl. blues, tangó, jazz) rockzenét megszólaltató program. A fesztivál metszéspontjai egyrészt magukban hordozzák a magyar népzenei kultúrkincset, a nemzeti hagyományokat, különböző etnikai értékeket, másrészt szerves és elválaszthatatlan részét képezik a világzenei trendnek. A fesztivál céljai közé tartozik a tehetségkutatás és a folyamatos, éves ciklusokra bontott, felmenő rendszerű kutatás és képzés; hogy az amatőr mozgalomból merített, és célirányosan továbbképzett fiatal tehetségek minőségi produkcióként is megállják a helyüket nemzetközi porondokon. A 2010-es kiemelt évben a Pécsi Folk & Roll Fesztivál az Európai Kulturális Főváros rangjához méltó módon a műfajhoz kötődő világsztárokat is fogad. A fesztivál unikális, s hosszútávon jelentősen szolgálja a város kulturális arculatának színesítését, és a stílusból fakadóan a jövőben akár jelentős turisztikai attrakcióvá válhat.

Július 22.: Eck–Verdi: Requiem (Horvát Színház, Szabadtéri Játékok, Pécs Káptalan színpad)
Eck-Verdi: Requiem - az Eck-életmű talán legjelentősebb összefoglaló műve; nagylétszámú, élő zenekari, monumentális táncköltemény. A remekmű felújítását a Pécsi Balett valamikori nagy egyéniségeinek – Végvári Zsuzsa, Lovas Pál és Hetényi Pál – betanításában a Pécsi Szabadtéri Játékok keretében mutatja be a Pécsi Balett jelenlegi társulata vendégművészek meghívásával. A különleges felújításnak aktualitása, hogy 2010-ben ünnepli fennállásának 50. évfordulóját a magyar táncművészet egyik meghatározó műhelye, a Pécsi Balett.

Július 26 – 31.: ICWiP Nemzetközi Ifjúsági Kulturális Hét, a U2 tervezett fellépésével

A SIEN Nemzetközi Diákcsereért Alapítvány egy 12 éve működő szervezet, amely fiatal, többségében önkéntes hazai és külföldi szakembereket von be a szervezői munkába, akik különböző területeken szerzett gyakorlatuk és kreativitásuk segítségével szervezik meg és koordinálják a 2010-ben 14. alkalommal megrendezésre kerülő Pécsi Nemzetközi Kultúrhetet (International Culture Week in Pécs, ICWiP2008). Az ICWiP tizenegy év alatt Közép-Európa és az Alpok-Adria térség egyik legismertebb és legnagyobb tematikus ifjúsági nyári egyetemévé és fesztiváljává vált. Fő programeleme egy szakmai konferencia és nyári egyetem, amely időről-időre a fiatal generációt foglalkoztató, hozzájuk közelálló témákat jár körül és dolgoz fel a workshopok keretében. Témái voltak többek között az európai integráció, a nemek társadalmi helyzete, a demokrácia intézménye, a média világa, a nemzetközi együttműködések, valamint a kulturális örökség és innováció, az oktatás és interkulturális tanulás, a környezettudatos és egészséges fiatalság.

Az ICWiP rangját mutatja, hogy bekerült az Európai Unió "A kultúrák közötti párbeszéd európai éve 2008" hivatalos magyar rendezvényeinek naptárába, illetve az "Európa Kulturális Fővárosa – Pécs2010" program felvezető évének programjai közé. A rendezvény 2007-ben elnyerte a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége pécsi és baranyai testületének megtisztelő díját, a Baranya Megyei Prima-díjat is.

Augusztus 1 – 14.: Vendégünk Isztambul

2010-ben Pécs mellett Isztambul és a Ruhr vidéki Essen is elnyerte az Európa Kulturális Fővárosa címet. A két város, ország kultúrájának bemutatása olyan kötelezettség, amelyet a programból elhagyni nem lehet. Mindkét város két-két hetet kap az átfogó bemutatkozásra 2010. augusztus hónapban. Szabadtéri hagyományörző, idegenforgalmi, népszerűsítő, városismertető programok megszervezésére, átfogó kulturális bemutatkozásra kerül sor ezen időszakban.

A programsorozaton belül augusztus 7-én: **Zajc: Zrínyi opera** bemutatójára kerül sor a Szigetvári várban magyar és horvát operaénekesek, pécsi és eszéki kórusok, valamint a Pannon Filharmonikusok közreműködésével. Helyszíne Szigetváron, a vár és környéke. A magyar-török-horvát történelmi viszonyok és összefüggések különös jelentőséget és izgalmat adnak a bemutatónak. Ugyancsak aktualitást ad a témának az a tény, hogy 2010-ben Isztambul is az EKF hivatalos partnervárosa. További előadási lehetőségek: pécsváradi vár, siklói vár, pécsi Szabadtéri Színpad, Eszék, Zágráb, esetleg Törökország.

Augusztus 14 – 31.: Vendégünk a Ruhr vidék

4. 4. „Ritmusváltás”: 2010. szeptember – december

Szeptember 1 – december 31:

- **KultMegálló III. regionálisan a Ritmusváltás jegyében**
- **Világstárok Pécsett sorozat III. a Ritmusváltás jegyében**

Szeptember 1.: A város napja

Rítus – Ritmus egynapos rendezvény

Experimentum Mundi – Giorgio Batistelli. Tivoli város mesteremberei által játszott mű - mely a ritmusra épül - a Pannon Filharmonikusok közreműködésével. További jazz és könnyűzenei rendezvények a ritmus jegyében.

Szeptember 3 – tól: Kerámia Design kiállítás (Zsolnay Nagy Kiállítótér)

A kiállítás célja, hogy bemutassa az európai kerámiaművészet új irányait, felmutatva a kortárs áramlatok és irányzatok sokszínűségét. A program kiválóan jeleníti meg a hagyomány és a megújulás párhuzamát. A kiállítástól a Zsolnay negyed életre keltésén túl az is várható, hogy hatással lesz a Zsolnay gyár jövőbeli működésére, az európai trendnek megfelelő, versenyképes termékcsalád kialakítására.

Szeptember 6 – 12.: Improvizatio – Creatio Nemzetközi Szimpózium Liszt Ferenc emlékére

A Pécsi Tudományegyetem és a Hungarofest Klassz Zenei Irodája közösen dolgozta ki egy úttörő vállalkozás – „Improvvisatio - Creatio” címmel – egy nemzetközi Szimpózium koncepcióját és komplex rendezvényi szerkezetét. Pécsett, 2010. szeptemberére tervezett, hagyományteremtő szándékkal induló eseménysorozat az improvizáció iránt érdeklődő zongorista, orgonista, művész- és tanárjelöltek, pályakezdő muzikusok számára improvizációs

mesterkurzusokat, egy a klasszikus zongora-, orgonairodalom, ill. a jazz különböző stílusában jártas résztvevők számára megrendezett kétfordulós, három kategóriában indított improvizáció-versenyt (különböző díjakkal, koncertmeghívásokkal segíti elő a tehetségesek nemzetközi karrierjének elindulását), a klasszikus zenei, jazz és a kortárs előadóművészetben nemzetközi hírű előadóművészek koncertjeit, valamint a művészképzés, a pályakezdő művészek továbbképzésével foglalkozó szervezetek szakemberei által tartott előadásokat, szakmai bemutatókat és kerekasztal beszélgetéseket foglalja magában.

Szeptember 15.. Lantos Ferenc életmű kiállítás megnyitója

Szeptember 16 – 26: Pannon Bacchanália

Regionális karnevál a bor jegyében, korhű jelmezes felvonulással (Pécs, Villány, Siklós, Szekszárd együttműködésében), mely a római örökséget és az azóta jelen levő borkultúrát helyezi középpontjába a civil lakosság bevonásával.

Szeptember 26 – szeptember 30.: Pécsi Nemzetközi TáncTalálkozó:

Eck Imre szellemiségét követve, a hagyományokat építve szükséges újra gondolni Pécs sokszínű táncművészetét és újra pozicionálni nemzetközi viszonylatban. Közel hozni egymáshoz a különböző műfajokat (balett, kortárs tánc, néptánc, modern táncok, társastánc, stb.) és a társművészeteket, a régió és Nyugat-Európa táncegyütteseit, valamint a kísérletező kortárs formációkat. Kiemelten fontos hatása lehet a fesztivál egyik fő kezdeményezésének, amely a nagy, vidéki együtteseket kívánja közös munkára ösztönözni, hogy végre valódi együttműködés jöjjön létre Szeged, Győr és Pécs között, amely újra megteremtené a többpólusú hazai táncművészet kereteit. A három, nemzetközi színvonalú táncművészeti tradícióval, de hullámzó minőséget képviselő közelmúlttal rendelkező város összefogásával 2010-re megvalósulna az „Egy mindenkire visz” gondolat, amelynek szimbolikus projektjeként Dante: Isteni színjáték színművét alkalmazná balett színpadra és mutatná be közösen a Győri, a Szegedi és a Pécsi Balett.

Szeptember–december: TREND Fesztivál Zsolnay Negyed, kortárs művészeti központ bevezetése a város kulturális életébe. **Jannis Kuonellis performance.** Az Olaszországban élő görög származású szobrászművész az installációs művészet egyik mértékadó személyisége. Egyik legnagyobb projektje a lebombázott szarajevói könyvtár sajátos visszaépítése, belső tereinek átalakítása. A sajátosan értelmezett térképzés háromdimenziós festményekké válik. A kiállítás helyszínéül és az alkotás médiumaként Pécs ipari tereinek valamelyike jöhet szóba.

Október 1 – 5.: pfz@classarts.hu fesztivál

A klasszikus zene és más zenei stílusok, műfajok, illetve más művészeti ágak találkozása. E koncepció szerint minden estének más neve és arculata van, az adott stílusnak/művészetnek megfelelően: Klassz.Jazz, Klassz.Folk, Klassz.Könnyű, Klassz.Fotó, Klassz.Balett, Klassz.Színház, Klassz.Képző, Klassz.Text stb. A klasszikus feladatot a Pannon Filharmonikusok és muzsikusi látják el, míg a másik műfajt, művészeti ágat meghívott előadók reprezentálják. A fesztivál október 1-jén, a Zene Világnapján kezdődik és a Pécsi Filmünnep kezdetéig tart. Az EKF Pécs2010 Projekt egyik kiemelt célkitűzése a fiatalok megszólítása. A fiatalokhoz az út a filmzenén, programzenén keresztül vezet. A Filmünnep a PFZ egy filmzene-projektjével kezdődik; ilyen lehet Muszorgszkij: Egy kiállítás képei művének Czákó Zsolt vagy

M. Tóth Géza homokrajzával vagy animációjával bemutatott változata, amellyel az isztambuli filmfesztiválon is részt vehet a zenekar, illetve a regionális iskolások számára is maradandó élményt nyújt.

A fesztivál tervezett felépítése:

- **Klassz.punk: Emir Kusturica: Cigányok ideje punk opera**
- **Klassz.Film: Sir James Galway közreműködésével a Gyűrűk Ura című film zenéjének előadása**
- **Klassz.Képző: Vienna Vegetable Orchestra (PTE)**
- **Klassz.Digit: Sonic Postcards Projekt (PTE); Making New Waves (PTE)**
- **Klassz.Text: európai-magyar-balkáni költők megzenésített verseinek előadása (fordítás kivetítőn)**

Október 3 – 10.: Film-és média ünnep

Európai elsőfilmes filmfesztivál valamint a média és digitális technológia ünnepe. Meghívásos és nyílt pályázatok a művészet digitális kifejezési formáinak és problémáinak feldolgozására.

Október 12 – 19.: Page Ars – Geometrica és Bridges

A pécsi művészeti hagyományokban jelentős szerepe van a geometriának. A hagyományosan avantgarde és op-art művek bemutatása mellett fontos a kortárs reflexió a művészet és a tudomány határterületein található program e törekvéseket nemzetközi kontextusban vizsgálja. A kiállítások mellett tudományos workshopok, konferenciák, előadások szerepelnek a programban.

Október 18.: Matisse és a Nyolcak Európája (Nagy Kiállítótér, Papnövelde u.)

A Nyolcak művészcsoport a magyar képzőművészet történetének első olyan csoportosulása, mely programszerűen vállalta a modern festészet párizsi centrummal működő irányzataihoz való szellemi csatlakozást, és progresszív részese, erjesztője volt a háború előtti magyar kultúrának. A programsorozat működésük centenáriumához kapcsolódik.

A Nyolcak munkássága a magyar képzőművészet európaivá válását eredményezte az elődök (Nagybánya) évtizedes próbálkozásának befejezéseként. Tevékenységükkel a magyar képzőművészet kilépett a provincializmusból, szerves kapcsolat teremtődött a nemzetek fölötti modern művészeti törekvésekkel.

Alapos tudományos kutatómunkával feltárjuk a csoport, s alkotóinak tevékenységét, kapcsolódásukat a kor többi kulturális szereplőjéhez, bemutatjuk hazai és külföldi szellemi kapcsolataikat. A kiállítási anyag reprezentatív műtárgyai jelentős közönség és szakmai érdeklődést vonzanak, erősítik a kiállítóhely vonzerejét. A kiállítás anyaga a Nyolcak művészcsoport alkotóinak művein túl hangsúlyt helyez a nemzetközi hatások feltérképezésére, bemutatására, mind az előzmények, mind a továbblépés tekintetében.

November 1 – 16.: MEZZO Operaverseny és fesztivál

A Pannon Filharmonikusok zeneszakmai partnerként alapító tagja a Fesztivál és verseny a MEZZO Televízióval című nagyszabású nemzetközi komolyzenei együttműködésnek. A verseny és fesztivál médiatámogatója a 38 országban sugárzó komolyzenei csatorna, a MEZZO televízió. A kétfordulós verseny 5 ország együttműködésében zajlik a fiatal, színészi képességekkel rendelkező operaénekesek zenei és színészi válogatásával. A szerepeket elnyert művészekkel az együttműködő országok egy-egy operaháza – fiatal magyar rendezők rendezésében - vizs

színpadra 5 kortárs operát, amelyek fesztivál bemutatója és gálahangversenye Pécssett valósul meg. A MEZZO Televízió végigkíséri a verseny és a fesztivál folyamatát, bemutatja az operákat és rendkívüli médiafelületet biztosít a résztvevő országoknak és a rendező városnak. A televíziós közvetítésnek megfelelő operarendezés a XXI. század kívánalmainak megfelelően az opera műfajának digitális népszerűsítését teszi lehetővé, ezzel is megtartva a műfaj közönségét. A fesztivál a televíziós felületnek köszönhetően 38 országban népszerűsíti az EKF programot.

November 15 – 25.: Nemzetközi Stúdió Színházi Találkozó

A Pécsi Harmadik Színház és a Bárka Színház (Budapest) közös projektje. A Nemzetközi Kortárs Stúdió Színházi találkozó a színházművészet új tartalmi és formai törekvéseit kívánja bemutatni. A program alapkonceptiója és elsődleges létezési formája a nyitottság, európai értékeket kínál és európai értéket fogad be: olyan produciókat, amelyek élményt adnak a befogadóknak, résztvevőknek, valamint szemlélet- és struktúraváltást eredményeznek Pécs város színházi életében. A Déli Kulturális Övezetben gondolkodva egy-egy produció eljuthat a határon túlra: Aradra (Románia), Eszékre (Horvátország), Magyaránizsára (Szerbia) és Lendvára (Szlovénia) is.

December 1. Pinczehelyi Sándor életmű kiállítás

December 1 – 31.: XI. Nemzetközi Karmesterverseny

A pillér program célja, hogy az új hangversenyerem bevezetésének részeként újraindítsa a rendkívül népszerű, nemzetközi szinten megbecsült, és a Magyar Televízió közreműködésével széles érdeklődésre számot tartó versenyt. A komolyzenei hangverseny műfaját népszerűsítő, belülről megmutató verseny az ifjúság számára is érdekes felületét jeleníti meg a művészetek ezen ágának.

4. 5. Zárás

2010. december: a 2011-es év két Kulturális Fővárosa, Tallin és Turku képviselteti magát Pécssett és a régióban, nagyszabású zárógálán veszi át a stafétabotot.

2010 vége: monumentális összegző rendezvény, melyben a kortárs és új művészeti formák és megoldások kapnak teret a város megújult helyszínein, kifejezve, hogy a város átalakult.

4. 6. MEGA rendezvények

A Művészeti Tanács munkája során találkozott azokkal a nagyszabású tervekkel (Európai Kórusbajnokság, Médiakatedrális, Cartoon Fesztivál, Megakoncert Produciók, MET Kiállítás, stb.), melyek szakmai befogadását lehetetlenné tette a programok mögé helyezett támogatási igény. A támogatási igény – vagy akár annak nagyságrendileg hasonló – biztosítása ugyanis olyan szinten volna el forrásokat más programoktól, hogy az az EKF céljait veszélyeztetné. Amennyiben az ilyen típusú programok forrásigényének jelentős hányada szponzori támogatásból biztosítható, úgy a Művészeti Tanács a pillér programok keretében újra tárgyalja.

E ponton szükséges megjegyezni, hogy a Művészeti Tanács a befogadandó programokat nem a művészeti ágak és kulturális területek súlyozásával, vagy a források valamilyen arányosítás útján

történő előzetes leosztásával, hanem az EKF szellemiségét, a projekt céljait, a lépték-, és szemléletváltás igényét szem előtt tartva, a kultúrát, mint egységes egészet vizsgálva határozta meg.

5. Kiírandó pályázatok

A Művészeti Tanács munkája során beigazolódott az a várakozás, hogy az EKF projekt, és különösen a 2010-es programév óriási érdeklődésre tart számot a kulturális élet szereplői részéről. Ezt generálja az EKF speciális, a magyar kulturális életben történelminek számító szerepe, a művészeti önkifejezés igénye, ám nyilvánvalóan generáló tényező az EKF-hez kapcsolódó, a kulturális életben rendkívülinek számító pénzügyi háttér is. A Művészeti Tanács által az eddig megismert programok is többszörösen meghaladják a rendelkezésre álló forrásokat, miközben a kulturális élet jelentős tényezői csak a keretfeltételek megismerése után jelentkeznek saját programjaikkal. Ennek megfelelően a Művészeti Tanács a koncepcióban megfogalmazott célok érdekében a pillér programok által le nem fedett kulturális tartalmak megvalósítását pályázati úton látja szükségesnek. Ajánlásunk szerint kettő, típusától egymástól eltérő pályázatsomag kiírására kerül sor:

5. 1. Meghívásos pályázatok

Az EKF-hez beérkezett, a Művészeti Tanács által megismert és értékesnek ítélt kulturális tartalmak továbbfejlesztését és megvalósítását célzó pályázatok, mint például:

- A balkáni háború reflexiói – fotóművészeti pályázat
- Zeneszerzői pályázat új zenemű írására
- Világörökségi helyszínek fókuszba állítása, új bemutatási metódus bevezetése
- „gyerekek városa”: a városban élő gyerekek számára interaktív kiállításon bemutatni a város gyerekeinek egykori életét
- Fordítói, könyvkiadói pályázat (a német nyelvterület és a Déli Kulturális Övezet bekapcsolásával)
- Festészeti – szobrászati pályázat
- „kőbe vésett pécsi gondolatok”
- Kísérleti művészeti programok
- Konferencia és koncertközpont programjai
- Tudásközpont: tudomány testközelben
- Művészet a digitális korszakban {média, internet (pl. blogregény), stb.}
- Wind Music Projekt
- Vadászkiért Világtalálkozó
- stb.

5. 2. Nyílt, tematikus pályázatok

A művészeti koncepcióval összhangban a gyermekeknek és ifjúságnak szóló programok, társadalmi jellegű „akcióprogramok”, az alternatív és szubkulturális programok támogatása.

- Egykori bánya rekultivációs területein képzőművészeti, színházi produkció

- A fogyatékkal élők a modern városban
- Public Art
- A képzőművészetben graffiti és giccs, közös alkotótáborok gyerekekkel, felnőttekkel
- Nemzetközi Pécs Karnevál Kertvárosban
- alternatív és amatőr színházi csoportok szabadtéri előadására
- pályázatok, versenyek gyerekeknek
- könnyűzenei programok
- a RÍTUS szimbolikáját megjelenítő akciók
- „A mi RÍTUSunk”: ötletpályázat csoportoknak, szervezeteknek, amely a koncepció lényegét fejezi ki a saját közösségében.
- stb.

5. 3. Egyéb kötelezettségek

Az EKF rendezvénysorozat olyan intenzív, az EU összes tagállamára kiterjedő nemzetközi kapcsolat kiépítését támogatja, amely a város számára 2010 után biztosíthatja azt a diplomáciai és kulturális kapcsolatháló felépítését, mely a projekt utáni években nemzetközi szinten segít megőrizni és megtartani a város új pozícióját. Ennek támogatására a Művészeti Tanács támogatási keretet tart fenn.

Ugyancsak EKF elkötelezettség az „Egy mindenkit visz” elve. Érvényesüléséhez, valamint a regionális programok megvalósításához elkülönített keretet kell biztosítani, amelynek terhére az EKF koncepcióhoz igazodó pályázatok kiírása szükséges.

III. A 2009-es felvezető év, a Vallás éve

1. A programfelépítés koncepciója

Elsősorban az EKF programok beharangozását, az érdeklődés felfokozását szolgáló év, miközben a kulturális programokat, különös az ingyenes, szabadtéri programokat erősen determinálja a város egészét érintő közterület rendezés. Az építkezések miatt még a szokásos szabadtéri programok megrendezése is problematikus. A nyilvánvalóan bekövetkező közlekedési

nehézségek kulturális dimenzióban való feloldására kínálkozó lehetőség az átalakításra váró terektől való eseménnyé emelt elköszönés, az átadott beruházások megünneplése.

Ezekkel párhuzamosan szerveződnek a széleskörű, minden felekezetre kiterjedő, a vallást középpontba állító kulturális programok. A 2009-es év egyrészt a Pécs Püspökség alapításának 1000 éves évfordulója kapcsán a XXI. század társadalmának egy igen fontos problémájára hívja fel a figyelmet: a vallási tolerancia, a másság elfogadására, mely a modern városi közösségek számára a kulturált együttélés feltétele. 2009-ben tehát nem csupán a katolikus egyház, hanem maga a vallás, a hit, és ennek sokszínűsége kerül feldolgozásra.

E felvezető év ugyanakkor a 2010-es fővárosi év programjait és beruházásait előkészítő időszak, mely kettő alapvető szempontból befolyásolja a 2009-es év programtámogatásait:

1. a 2008-ban kezdődő, és 2010-ben is támogatásra kerülő programok
2. az év második felében a pécsi és regionális kulturális tartalmak külföldi és országos bemutatkozásának utazási támogatása, az EKF év népszerűsítése érdekében.

A felekezetek által generált programok mellett olyan átfogó kulturális programok megszervezése kerül támogatásra, amely a vallási kultúra széleskörű, igényes bemutatását teszi lehetővé.

2. Programcsoportok

2. 1. Történelmi egyházak programcsomagja

Vallási felekezetek és a pécsi püspökség programjai, melyekhez az EKF anyagi, erkölcsi, szakmai támogatást nyújt. A programok véglegesítésére a felekezetek való részletes egyeztetés alapján kerül sor.

2. 2. Az EKF korábbi felvezető években indított, az EKF2010 program pillér programjait alkotó projektek:

Nemzetközi táncfalóalkozó
Page Ars-Geometrica és Bridges
Tavaszi Fesztivál
EKF zenekarok szereplése Pécssett
Világstárok Pécssett
Lickl György műveinek kiadása
Opera Competition and Festival with MEZZO Television
Co-Produktion; Izsák passió
ICWIP
Filmváros
Writers in residence - ösztöndíjas program
Határtalan város – határtalan színház
Nemzetközi Stúdió Színházi találkozó
Folk&Roll

KultMegálló a vallási felekezetek szent szövegeiből (Biblia, Korán, Talmud, stb.)

2. 3. Meghívásos pályázatok:

- Adventi misztérium játék a Székesegyházban (Bóbita Bábszínház)
- Dsida Jenő: Mit kezdjek én uram a szavakkal (Szatmárnémeti Északi Színház előadásaik a régióban)
- Bach: h-moll mise (szcenikus, szabadtéri előadás a Dóm téren)
- Mahler: Ezrek szimfóniája – 2009. augusztus 23.
- Gyilkosság a Székesegyházban (Beregszászi Illyés Gyula Színház)
- Kelle Antal: Szentföld szobor és pavilon
- A vallási sokszínűséget bemutató és értelmezését segítő mesekönyv kiadása gyerekek részére
- stb...

2. 4. Nyílt pályázatok:

- Pályázat az iszlám vallás és kultúra kapcsolatának bemutatására
- Pályázat a Dél-Dunántúlon működő vallási kisebbségek részére vallási kultúrájuk bemutatására
- Vallási témájú művészeti alkotások feldolgozása és bemutatása
- Regionális vallási emlékhelyek újszerű bemutatására
- A vallás szerepe a társadalomban, és közösségekben: pályázat a vallások XXI. századi szerepének feldolgozására gyermekek részére
- Vallás és hit a digitalizáció korszakában
- stb...

IV. Összegzés

1. Alapvetés, helyzetfelmérés

A Művészeti Tanács Dr. Hiller István Oktatási és Kulturális Miniszter, valamint Tasnádi Péter Pécs Megyei Jogú Város Polgármestere közös felkérésére jött létre azzal a céllal, hogy a rendelkezésre bocsátott két hónapon belül tekintse át az EKF Pécs2010 Projekt művészeti és kulturális vonatkozásait, alkossa meg a programév és az ahhoz vezető időszak művészeti koncepcióját.

A Művészeti Tanács tevékenységét független, önálló testületként értelmezte. Döntéseit konszenzussal, munkáját a maga által kialakított ügyrend alapján végezte.

A Művészeti Tanács munkája során:

- elvégezte a koncepcióalkotáskor adott helyzet, kulturális, szervezeti és gazdasági környezet feltérképezésével és értékelését
- megfogalmazta a felvezető évek prioritásait
- megfogalmazta az EKF, mint az európai kulturális gondolat legsikeresebb projektje szellemiségével, valamint a győztes pályázat alapvetéseivel és stratégiai céljaival összhangban álló program esztétikai és profán szinten is értelmezhető szimbólumrendszerét
- megalkotta az EKF Pécs 2010 programév programszerkezetét
- meghatározta a 2010-es programév gerincét adó pillér programokat
- ajánlásokat fogalmazott meg a pillérprogramokat kiegészítő kulturális programok támogatási elveire, pályázati rendszerére
- ajánlásokat fogalmazott meg a programrendszerhez kapcsolódó, széles tömegeket, különösen a helyi és térségi alkotókat bevonó társprogramok befogadási elveire
- helyzetértékelést és javaslatokat fogalmazott meg a művészeti koncepcióba szorosan nem tartozó, de annak eredményes megvalósításához elengedhetetlen peremfeltételek – gazdasági megfontolások, lebonyolítási rendszer, marketingfeltételek, a minőségbiztosítás rendszere vonatkozásában.

2. Az EKF Pécs2010 programév szimbolikája

A Művészeti Tanács programkoncepcióját olyan szimbólumrendszerre kívánta felfűzni, amely – összhangban a pályázattal és az EKF szellemiségével – mind az elvont esztétikai, mind a profán, hétköznapi térben értelmezhető, egyaránt befogadható az alkotók és a befogadók számára, illeszkedik Pécs történelmi tradícióihoz, közelmúltjának és jelenének adottságaihoz és értelmezhető, megvalósítható víziót tartalmaz az EKF projekt kapcsán célul kitűzött kulturális léptékváltással, kulturális alapú városfejlesztési stratégiával kapcsolatban.

A Művészeti Tanács 2010 szimbólumrendszerének alapjául a „RITUS” motívumot választotta, ennek hármas egységében – elválasztó (a múltat jelentő), határhelyzeti (a jelen adottságait és

ambivalenciáját tükröző) és elfogadó (a jövő vízióját megragadó) rítusok – értelmezte a történelmi és közelmúltbeli hagyományok értékeinek feltárását és bemutatását, a jelen determináltságában működő kortárs alkotóközösség prezentációját és az EKF projekt nyújtotta történelmi lehetőség kiaknázásával, az új kulturális terek létrejöttével és belakásával megteremthető léptékváltást és a programév generálta szemléletváltás, az európai gondolat dimenzióit.

A szimbólumrendszer időben is jól reprezentálja az EKF projekttel összefüggően létrejövő új kulturális terek, beruházások létrejöttének, birtokba vételének periódusait, a léptékváltás állomásait.

A Művészeti Tanács ezt a szimbólumrendszert vitte végig a programév egész szerkezetén, figyelembe véve az előkészítő és levezető évek terveit is.

2. 2010 programszerkezete

A Művészeti Tanács a Pécs2010 programévet piramis-elven, hármas szerkezetben tartja megvalósíthatónak. A hármas szerkezet reprezentálja az EKF szellemiségében és a pályázat céljaiban megfogalmazott európai, nemzeti és helyi kontextusokat, garantálja a programsorozat magas színvonalát, miközben biztosítja az EKF „társadalmisítását”, a kulturális személet és a kultúrafogyasztási szokások átalakulását, a kulturális alapú városfejlesztési stratégia hosszú távú, az EKF-en túlterjedő fenntarthatóságát.

A programszerkezet három szintje:

- Pillér programok: a Művészeti Tanács által meghatározott, mindenképpen megvalósítandó programrendszer, mint a 2010-es programév váza
- Pályázati programok: a Pillér programok mellett, azokat kiegészítendő, támogatással megvalósuló, az EKF szellemisége és értékrendje alapján versengő és megméretődő programok. Ezek részben irányított, meghívásos pályázatok útján, részint nyílt pályázatok útján, az EKF lebonyolítási rendszerében és felügyelete mellett valósulnak meg
- Társprogramok, amelyek nem az EKF szervezésében és lebonyolításában valósulnak meg, de – annak értékrendjét, minőségbiztosítási rendszerét elfogadva – ahhoz csatlakozva, az EKF anyagi vagy erkölcsi támogatása mellett kerülnek befogadásra, biztosítva ezzel az amatőr művészet és a lakosság széles köreinek, a helyi kulturális élet mikroszerveződéseinek alkotó való részvételét a programokban, egyúttal szélesítve a programév kínálatához bevonható anyagi és emberi források körét.

2. A megvalósítás feltételrendszere

A Művészeti Tanácsnak – a gazdasági és műszaki realitások figyelembevételén túl – nem volt, a feladat jellegénél és időkereténél fogva nem is lehetett feladata a megvalósítás feltételrendszerének kidolgozása. Ugyanakkor az EKF Pécs2010 projekt céljaiért, a

programkoncepció megvalósíthatóságáért érzett felelősségből fakadóan a Művészeti Tanács szükségesnek látta rögzíteni, hogy a sikeres megvalósítás érdekében mihamarabb szükség van a lebonyolítással kapcsolatos feladatok átgondolására, a meglévő szervezeti és működési anomáliák rendezésére, az EKF művészeti és logisztikai struktúráinak megalkotására, a hatáskörök rendezésére, valamint – a jelen programkoncepció elfogadása esetén – a koncepció megvalósulását garantáló pályázati és minőségbiztosítási rendszer kidolgozására és felügyeletére.

Jelen dokumentum a Művészeti Tanács hat tagjának konszenzusos egyetértésével készült, és került elfogadásra.

Pécs, 2008. április 30.

.....
Giorgio Pressburger Koncz Erika

.....
Horváth Zsolt Lauter Éva

.....
Pál Zoltán Vincze János